

Aniversare Prof. dr. Paul Niedermaier – 75 de ani

Domnul dr. Paul Niedermaier este directorul Institutului de Cercetări Soci-Umane din Sibiu. Cu ocazia împlinirii vârstei de 75 de ani (n. 25 iulie 1937), dorim să facem o trecere în revistă a activității domniei sale.

Dr. Paul Niedermaier a absolvit Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” din București, în anul 1961. După anii de stagiu efectuați la DSAPC Timișoara, se angajează la Muzeul Brukenthal din Sibiu, unde, în perioada 1963-1971, îndeplinește funcțiile de arhitect și apoi, șef secție restaurare. Începând cu 1971, se angajează ca cercetător principal la Centrul de Științe Sociale Sibiu (actualmente Institutul de Cercetări Socio-Umane), unde parcurge toate etapele avansării profesionale, de la cercetător gradul III, la cercetător gradul I.

În anul 1975, obține diploma de doctor în istoria arhitecturii și urbanismului, domeniu pe care îl studiază și în prezent.

Începând cu anul 1994, dl. Paul Niedermaier devine director al Institutului de Cercetări Socio-Umane din Sibiu, iar din 1999, este și profesor universitar la Facultatea de Litere, Istorie și Jurnalistică/Facultatea de Istorie și Patrimoniu „Nicolae Lupu”, din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Principalele teme de interes științific pe care le-a abordat de-a lungul carierei sunt: istoria urbanismului, cu domeniile conexe (istoria orașelor, istoria habitatului, demografie istorică, istoria arhitecturii). Lucrarea majoră, care înglobează toate aceste teme, este *Urbanismul medieval din Transilvania, Banat și Crișana*. Partea I: de la începuturi până la 1241, Heidelberg,, 1996; partea a II-a: 1242-1347, Köln, Weimar, Wien, 2002; parte a III-a: 1348-1542, Köln, Weimar, Wien, 2004.

Amintim, aici, funcțiile onorifice pe care domnul dr. Paul Niedermaier le deține în România și în organisme din străinătate: Membru corespondent al Academiei Române (din 2002), Președinte de onoare al Comisiei de Istorie a Orașelor din România, Vicepreședinte al Comitetului Național al Istoricilor din cadrul Academiei Române, Vicepreședinte al Comisiei Mixte de Istorie româno-maghiară, Membru în Consiliile de administrație ale Muzeelor *Brukenthal* și *Astra*, Membru în Comisia Națională a Monumentelor Istorice din cadrul Ministerului Culturii, conducător de doctorate în cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Pe plan internațional: membru onorific în Comisia *International Commission for the History of Towns*, Membru în Comisia *Südostdeutschen Historischen Kommission*, Membru în Institutul de Cercetări *Instituts für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Maximilians-Universität München*, Membru în consiliul de conducere al asociației *Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde*, Heidelberg, Membru în consiliul științific al Institutului de Cercetări *Siebenbürgen-Instituts an der Ruprechts - Universität Heidelberg*.

Activitatea științifică a domnului dr. Paul Niedermaier este vastă și s-a materializat prin zeci de articole științifice și participări la conferințe și sesiuni de cercetări științifice naționale și internaționale. Vom puncta mai jos, volumele de autor:

– *Siebenbürgische Städte. Forschungen zur städtebaulichen und architektonischen Entwicklung von Handwerksorten zwischen dem 12. und 16. Jh.*, Editura Bohlau Koln-Wien, Editura Kriterion, București, 1979.

– *Der mittelalterliche Städtebau in Siebenbürgen im Banat und im Kreischgebiet, Von Anbeginn bis 1241*, AKSL, Heidelberg, 1996.

– *Atlas istoric al orașelor din România, Sighișoara*, București, Editura Enciclopedică, 2002.

– *Städtebau im Mittelalter, Siebenbürgen, Banat und Kreischebiet, 1242-1374*, Editura Böhlau Köln, Weimar, Wien, 2002.

– *Städtebau im Spätmittelalter, Siebenbürgen, Banat und Kreischebiet, 1348-1542*, Editura Böhlau Köln, Weimar, Wien, 2004.

– *Städte, Dörfer, Baudenkmäler*, Editura Böhlau Köln, Weimar, Wien, 2008.

De asemenea, a redactat cartea *Viscri. Un sat transilvan sub imperativul timpului*, Institut de Géographie, Université Catholique de Louvain, 1997.

Menționăm că în cursul acestui an, va apărea un volum monumental, al cărui autor este dr. Paul Niedermaier, intitulat *Habitatul medieval în Transilvania*, Editura Academiei Române, lucrare ce se bazează pe studii efectuate între anii 1971-2011.

Colectivul Institutului de Cercetări Socio-Umane din Sibiu îi urează domnului director, dr. Paul Niedermaier, sănătate, viață lungă, împliniri și succese pe plan profesional și aceeași putere de muncă de până acum.

Evenimente

La Sibiu, s-a desfășurat în perioada 28 mai - 1 iunie a.c., cea de-a XXI-a reuniune a Comisiei mixte de istorie româno-ungară, sub patronajul Academiei Române și al Academiei Ungare de Științe. Tema dezbaterii a fost: *Structuri sociale și strategii identitare*.

În deschidere, au luat cuvântul președintele părții române, dr. Nicolae Edroiu, președintele părții ungare, dr. Szász Zoltán, precum și reprezentanți ai autorităților locale.

La sesiunea de comunicări științifice au participat cercetători și profesori universitari din România și Ungaria, cu următoarele comunicări: Dr. Tringli Istvan (Ungaria): *La frontiera clasei nobiliare. Femei aristocrate, soți care nu sunt nobili și copiii lor în Ungaria evului mediu*; dr. Maria Țiplic (ICSU Sibiu): *Reședințele elitei săsești (1140-1350)- simbol identitar*; dr. Nagy Levente (Ungaria): *Atât maghiar, cât și croat, dar și italian. Identitatea familiei Zrinij și strategia sa politico-socială*; dr. Ioan Drăgan (Arhivele Naționale Cluj-Napoca): *Nobili și nemeși români în Transilvania în secolele XV-XVII*; dr. Fodor Pál (Ungaria): *Identitatea elitei osmane și formele sale de atitudine*; dr. Anton Dörner (Institutul de Istorie Cluj-Napoca): *Societatea curții princiare din Transilvania în a doua jumătate a veacului al XVII-lea*; dr. Ileana Căzan (Institutul de Istorie București): *Ungurii în cronistica românească din secolele XVII-XVIII*; dr. Miskolczy Ambrus (Ungaria): *Populația Transilvaniei în veacul al XVIII-lea*; dr. Pál-Antal Alexandru (membru extern Acad. Ungară): *Stratificarea socială a secuilor în secolul al XVIII-lea*; dr. Remus Câmpeanu (Institutul de Istorie Cluj-Napoca): *evoluției structurii sociale românești din Transilvania, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*; dr. Fönagy Zoltán (Ungaria): *Asimilație și urbanizare. Germanii din Budapesta între 1851-1940*; dr. Szász Zoltán (Ungaria): *Încercări de întregire identitară a aristocrației, la cumpăna secolelor XIX/XX*; dr. Vasile Ciobanu (ICSU Sibiu): *Structuri sociale și identitate națională la germanii din România între 1919-1940*; dr. Alexandru Ghișa (Ministerul Afacerilor Externe România): *Mutații identitare în Europa Centrală (Austria, Ungaria, România, după căderea Cortinei de Fier)*. După ședința de lucru a Comisiei și încheierea protocolului Reuniunii Comisiei Mixte de Istorie Româno-Ungară, istoricii participanți la reuniune au efectuat o vizită de documentare științifică în câteva localități din județ.

Apariții editoriale

Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Semnalăm apariția *Anuarului Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu*, tom XVIII, 2011, Editura Academiei Române, redactor șef Gabriela Panțel. Volumul este structurat pe următoarele capitole: Istorie, Literatură, Lingvistică, Istoria culturii, Recenzii, Cronică, Bibliografie. *Anuarul* debutează cu două articole dedicate sărbătoririi a 150 de ani de la înființarea Asociației *Astra*, semnate de Ilie Moise, respectiv Gabriela Panțel. Din sumar, amintim câteva articole științifice: Maria Cngaci-Țiplic, *Arme și echipament militar descoperite în teritoriul de colonizare germană din sudul Transilvaniei (sec. XII–XIII). Câteva aspecte și puncte de vedere*; Rodica Maria Fofiu, *Din meandrele unei mari prietenii: Eliade – Cioran*; Chien Didi, *Words’ Labors’ Won* [Chinurile cuvintelor sunt învingătoare]; Maria Rodica Mihulecea, *Enunțurile imperative – forme de manifestare a actului directiv*; Ioan Popa, *Aspecte etno-imagologice în manualele germane din sudul Transilvaniei: 1849–1918*. Menționăm că ICSU Sibiu editează patru publicații, dintre care trei sunt acreditate CNCS și sunt înscrise în baze de date internaționale. *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu* este înscris, până la această dată, în BDI *Copernicus*.

Programe și proiecte de cercetare pentru anul 2012

1. *Cercetări fundamentale privind istoria orașelor din România.*
 - a. *Atlas istoric al orașelor din România. Brăila (faza 3: finalizare hărți, traducere text, pregătire editorială, publicare și diseminare rezultate).*
 - b. *Dicționar istoric al orașelor din România*
2. *Mărturii arheologice de locuire și conviețuire în Transilvania de Sud, secolele VIII-XIII. Spiritualitate și cultură materială în Transilvania – rit și ritual, monumente de cult.*
3. *Studii privitoare la istoria germanilor din România*
 - a. *Relațiile româno-germane din perioada 1918–1940 reflectate în presa săsească*
 - b. *Sub semnul lui Apollo. Artiste din mediul german transilvănean în secolele XIX și XX.*
4. *Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania, redactare parțială litera S.* Revizia științifică a materialului redactat și predarea la tipar la sfârșitul anului.
5. *Confluente europene în cultura și civilizația transilvană. Sibiul cultural între orient și occident.*
6. *Rolul conștiinței sociale în schimbarea socială a lumii contemporane*

Activitatea cercetătorilor

Dr. Vasile Ciobanu a prezentat următoarele comunicări științifice: Cercetări le din ultimele două decenii cu privire la istoria orașelor din România în sec. al XX-lea, la sesiunea jubiliară *Comisia de istorie a Orașelor din România și revista „Historia Urbana” la 20 de ani. Istoriografia orașelor din spațiul românesc – începuturi și evoluție*, organizată de CIOR și Muzeul „Teohari Antonescu”, Giurgiu, 23-24 aprilie, a.c; *Das Kulturamt der Deutschen in Rumänien und die Schule (1922-1931)*, la Seminar zur Dokumentation Siebenbürgischer Schulgeschichte, organizat de Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde, 5-6 apr., München; *Liga Culturală a Germanilor din România și Sibiul(1922-1931), la sesiunea „Sub semnul lui Clio”*, Sibiu, 11 mai; *Structuri sociale și identitate națională la germanii din România în anii 1919-1940*, la sesiunea Comisiei mixte româno-ungară, Sibiu, 28 mai-1 iunie; *Relațiile lui George Barițiu cu sașii*, la simpozionul „Bicentenarul nașterii lui G. Barițiu”, organizat de *Astra*, Sibiu, 9 iun. as.c.

Dr. Dan Dumitru Iacob a participat cu o comunicare intitulată *The Web-presentation of the Romanian Atlases of Historic Towns* la simpozionul *Workshop on the electronic publication of Historic Towns Atlases*, organizat de Departamentul de studii medievale de la Central European University, Budapesta, 7-8 iunie 2012.

Dr. Sigrid Haldenwang a susținut următoarele comunicări științifice: *Redactarea Dicționarului Graiurilor Săsești din Transilvania conform unor principii științifice stabilite*, la Congresul de germanistică, Universitatea „Transilvania”, Brașov, 22-24 mart.; *O plimbare prin lexicul Dicționarului Graiurilor Săsești din Transilvania*, Sibiu, 11-13 mai; *Cuvinte împrumutate, cât și formări de cuvinte cu lexicate împrumutate în graiurile săsești din Transilvania, care se referă la: denumiri de meserii în decursul timpului, la diferite meșteșuguri și administrație publică (tagmă a funcționarilor și demnitarilor)*, ținută la Congresul internațional al germaniștilor din România, București, 4 -7 iunie a.c. A publicat articolul: *Cu privire la verbul „a cere” (heischen) în limba germană literară, în graiurile renane și în graiurile săsești din Transilvania*, în *Germanistische Beiträge*, 30, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Lehrstuhl für Germanistik, Editura Universității „L. B.”, Sibiu, 2012, p. 111-122.

Dr. Ilie Moise a participat la următoarele sesiuni: *Cultura și civilizația tradițională, încotro?*, la Sesiunea organizată, cu prilejul aniversării a 40 de ani de la inițierea festivalului „Datina străbună pe Secaș”, 29 ian., Roșia de Secaș (Alba); *Întâlniri esențiale: profesorul Dumitru Pop*, la simpozionul „Mentori și discipoli”, 16 martie, Cluj-Napoca; *Din nou despre patrimoniu*, la Colocviile „Gh. Pavelescu”, 23-25 martie, Alba-Iulia; *Povestea unei case*, la sesiunea națională de etnologie și muzeologie, Muzeul Satului, București, 18-19 mai; a publicat *Ctitorii ale Asociațiunii Astra*, în Anuarul ICSU, XVIII/2011, *Etnologia clujeană: ctitorii*, în vol. Metode și instrumente de cercetare etnologică, Editura Institutului de Studii Europene, Cluj-Napoca, 2011, p. 181-186.

Dr. Maria Emilia Țiplic a prezentat comunicarea *Reședințele elitei săsești (1140-1350) – simbol identitar*, la Reuniunea Comisiei de Istorie Româno-Ungară cu titlul *Structuri Sociale și Strategii Identitare*, desfășurată la Sibiu, 28 mai – 1 iunie 2012.

Dr. Gudrun-Liane Ittu a publicat la Editura Academiei Române cartea *Artiști plastici germani din România. Între tradiție, modernitate și compromis ideologic. Anii 1930–1944*. În revista „Germanistische Beiträge” (vol. 30, 2012), publicație editată de Catedra de Germanistică a Universității „Lucian Blaga”, dr. Ittu a publicat studiul *Unseren Stammesbrüdern am Vaal und Oranje. Die Buren im Siebenbürgisch-Deutschen Tageblatt* [„Fraților noștri de sânge de pe Vaal și Oranje. Buri în cotidianul Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“], iar în revista Muzeului Civilizației Dacice și Romane din Deva, *Acta Musei Devensis. Sargetia, Serie nouă, II/2011* articolul *Femeia de la cumpăna vecurilor al XIX-lea și al XX-lea în cotidianul Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt*. La cel de-al 15-lea Congres Internațional de Germanistică, organizat de Universitatea „Transilvania” din Brașov în intervalul 21-22 martie, a prezentat comunicarea *Franz Ferch (1900–1981), ein bildender Künstler stets im Einklang mit dem Geist der Zeit* [Franz Ferch (1900–1981), conectat mereu la „Zeitgeist”].

Dr. Gabriela Panțel a participat la Festivalul Internațional „Lucian Blaga”, care s-a desfășurat la Sebeș și Alba Iulia, în perioada 6-9 mai. A prezentat comunicarea *Mituri esențiale în dramaturgia lui Lucian Blaga*.

Dr. Anda-Lucia Spânu a participat cu comunicarea *Istoriografia cu privire la imaginile istorice ale orașelor din România* la Sesiunea anuală de comunicări științifice a Comisiei de Istorie a Orașelor din România: *Comisia de Istorie a Orașelor din România și „Historia Urbana” la 20 de ani. Istoriografia orașelor din spațiul românesc – începuturi și evoluție*, Giurgiu, 23 aprilie 2012; la cea de a doua întâlnire internațională a European Architectural History Network, care a avut loc la Brussels, în perioada 31 mai – 3 iunie 2012, a prezentat comunicarea *Siege and Battle Scenes in Historical Images of Romanian Towns*.